വേദന: ആസക്തിയും കരുണയും

ഐ. ഷൺമുഖദാസ്

ശരീരമുള്ളതുകൊണ്ട് എല്ലാ സുഖങ്ങളും മനുഷ്യൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അനുഭവിക്കുന്നു. ഇതേ ശരീരത്തിലൂടെയാണ് സർവ്വവേദനകളും മനുഷ്യൻ അറിയുന്നതും. ആനന്ദം ആഗ്രഹിക്കുന്നതിന്റെ, അനുഭവിക്കുന്നതിന്റെ ശിക്ഷയായിട്ടാണ് വേദനകൾ മനുഷ്യശരീരത്തിലേയ്ക്കു കടന്നുവരുന്നത് എന്നു വിശ്വസിക്കുന്നവരുണ്ട്. ഉടലറിയുന്ന ഓരോ തരി ആനന്ദത്തിനും പതിന്മടങ്ങളവിലാണ് വേദനയ്ക്കു മനുഷ്യൻ അർഹത നേടുന്നത് എന്ന സങ്കല്പം. ശരീരത്തിന്റെ സുഖം, രതിമൂർച്ഛ, അറിഞ്ഞതിന്റെ ശാപമായിട്ടാണ് സ്ത്രീയിലേയ്ക്ക്, അതുവഴി എല്ലാ മനുഷ്യരിലേയ്ക്കും, വേദന കടന്നുവന്നത് എന്നാണ് ഒരു സങ്കല്പം. വേദനയിൽ നിലവിളിച്ചു പ്രസവിച്ച സ്ത്രീയുടെ ഉടലിൽനിന്ന് വേറിട്ടു മറ്റൊരുടൽ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു ഭൂമിയിലേയ്ക്കു കടന്നുവരുന്നതിനെയാണു നാം ജനനം എന്നു പറയുന്നത്.

സ്ത്രീയല്ല എന്നതുകൊണ്ടു മാത്രമാണ് ജീവിതത്തിൽ ഒരു വേദനയിൽനിന്നെങ്കിലും പുരുഷൻ സ്വതന്ത്രനായിരിക്കുന്നത്. സംയോഗത്തിൽ ശരീരം പങ്കുവെച്ചനുഭവിക്കുന്നു എങ്കിലും ഒരു ജനനത്തിന്റെ വേദനയിൽ അവനു പങ്കു ചേരേണ്ടതായി വരുന്നതേയില്ല. എങ്കിലും പ്രസവിച്ചു വീഴുന്ന കുഞ്ഞിന്റെ ഉടൽ, അതു പെണ്ണിന്റെയോ ആണിന്റേയോ ആകട്ടെ, നിലവിളിച്ചുണരുന്നില്ല ജീവിതത്തിലേക്ക് എങ്കിൽ, എല്ലാവരും ഉൽകണ്ഠാകുലരാകുന്നു.

രണ്ടു നേരവും നിത്യേത ഒരുറുമ്പു കടിക്കുന്നതിന്റെ സൂചിവേദനയെങ്കിലും അറിയുന്നു എന്നതുകൊണ്ട്, മനുഷ്യവേദനയെക്കുറിച്ചെഴുതുവാനെന്തെങ്കിലും അർഹത ഒരാൾക്കുണ്ട് എന്നു തോന്നുന്നില്ല. എങ്കിലും ഭാവനയിലൂടെ മനുഷ്യരാശി മൊത്തത്തിൽ ശരീരത്തിലറിയുന്ന വേദനയിലൂടെ വലിയ ലോകത്തിലേയ്ക്ക് അത് ചിലപ്പോളെങ്കിലും കൊണ്ടുപോകാറുണ്ട്. രോഗം, പീഡനം, അപകടം, വാർദ്ധക്യം എന്നിങ്ങനെ നീണ്ടുപോകുന്നു മനുഷ്യദുരിതങ്ങളുടെ പട്ടിക.

മുപ്പതിലേറെ വർഷം മുമ്പ് വായിച്ച ഒരു റഷ്യൻ നോവലാണ് അലക്സാണ്ടർ സോൾഷെനിസ്റ്റ്സിന്റെ കാൻസർ വാർഡ്. ഒരു സന്ദർഭം ഓർക്കുന്നു. രണ്ടു കഥാപാത്രങ്ങളേയും. പന്തുകളിക്കാരനായ യുവാവിന്റെ കാലിലാണ് അർബുദം ബാധിച്ചിരുന്നത്. യുവതിയുടെ സ്തനത്തിലും. കാലു മുറിച്ചുകളയേണ്ടിവരുമെന്ന്, സ്തനം മുറിച്ചുകളയേണ്ടിവരുമെന്നു യുവാവും യുവതിയും അറിയുകയാണ്. യുവാവിന്റെ മുറിയിൽ കടന്നു വരുന്ന യുവതി, ആർത്തിയോടെ, ജീവിതാസക്തിയോടെ, അവനു മുലയൂട്ടുകയാണ്. അമ്മയായോ കാമുകിയായോ ശരീരവേദനയുടെ, ശരീരത്തിനു നഷ്ടമാകാൻ പോകുന്ന ചില ആനന്ദങ്ങളുടെ ചിന്തയിൽ, അവർ ശരീരത്തിലും മനസ്സിലുമായി ആനന്ദം ആഗ്രഹിക്കുകയാണ്.

ഒരാൾക്ക് മറ്റൊരാളുടെ വേദന എങ്ങനെയാണ് മനസ്സിലാക്കാനാകുക? സ്വന്തം ശരീരത്തിലൂടെയല്ലാതെ വേദന എന്നത് ഒരാൾക്ക് തൊട്ടറിയാനാകുകയില്ല. സ്വശരീരത്തിലൂടെ വേദനയെന്തെന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരാൾക്കു മറ്റൊരാളുടെ വേദന കണ്ടറിയുവാനാകില്ല. എന്താണ് വേദന? ശരീരത്തിന്റെ ഒരാസ്വാസ്ഥ്യം എന്നു മാത്രമായി അതു നിർവ്വചിക്കാനാകുമോ? ഒരു കുഞ്ഞുശരീരത്തിൽ ഒരു ചെറു സൂചി ആഴ്ന്നിറങ്ങുമ്പോൾ, ഉറുമ്പുകടിക്കുമ്പോൾ, കൊടിയ പീഡനത്തിനു വിധേയമാകുമ്പോൾ അപകടത്തിനിരയാകുമ്പോൾ, ശരീരം അനുഭവിക്കുന്ന വേദനയുടെ യാഥാർത്ഥ്യം ഒരാൾക്ക് മറ്റൊരാളോടു നിലവിളിയിലൂടെയോ, കടിച്ചു പിടിച്ച് നിശബ്ദതയിലൂടെയോ അല്ലാതെ സംവദിക്കാനാകുമോ? വേണ്ടത്ര പ്രാണവായു ലഭിക്കാതെ ശരീരത്തിനു ശ്വാസം മുട്ടുമ്പോൾ, രോഗതീക്ഷ്ണതയുടെ വിചിത്രമായ പല പ്രതിസന്ധികളിൽ പേരുചൊല്ലിപ്പറയാനാവാത്ത നിരവധി സംഭ്രമസഞ്ചാരങ്ങൾ അറിയുമ്പോൾ, വേദന എന്നതിന്റെ ശരീരമറിയുന്ന അസ്വാസ്ഥ്യപരമ്പരകളുടെ, രൂപവും ഭാവവും നാം തിരിച്ചറിയുന്നു. ശരീരശാസ്ത്രജ്ഞർ വേദനയുടെ അപഗ്രഥനത്തിലൂടെ എന്താണു കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളത്? വേദനയുടെ നിർവ്വചനം, വർഗീകരണം, വേദന സംഹാരികളായ നിരവധി മരുന്നുകൾ, സാന്ത്വനത്തിന്റെ മുഖസ്പർശം...

വേദനയുടെ തീഷ്ണത നേരിട്ടു കാണാനും കേൾക്കാനും വേദനയ്ക്കു നിസ്സഹായനായ സാക്ഷിയാകാനും നിരവധി സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഇടവന്നിട്ടുണ്ട് എങ്കിലും ഒന്നുരണ്ടനുഭവങ്ങൾ വേറിട്ടു നില്ക്കുന്നു. സുഹൃത്തും സഹപ്രവർത്തകയും എഴുത്തുകാരിയുമായിരുന്നു ഗീതാ ഹിരണ്യൻ. ഗീതയുടെ അവസാനനാളുകളിലെ കൊടിയ വേദന, അർബ്ബുദം ഒടുവിൽ നട്ടെല്ലിനേയും ബാധിച്ച അവസ്ഥയിൽ, നിലവിളിയായി ഇന്നും കേൾക്കുന്നുണ്ട് എന്നതുപോലെ. ഗർഭാശയത്തെ ബാധിച്ചിരുന്ന അർബ്ബുദത്തിൽനിന്നു വിടുതൽ നേടി രണ്ടു കുട്ടികളുടെ അമ്മയായ ശേഷമാണ് അപ്രതീക്ഷിതമായി അർബ്ബുദം വീണ്ടും ഗീതയെ പിടികൂടിയത്. എഴുത്തുകാരിയും പ്രഭാഷകയുമായി മലയാളം അംഗീകരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്ന അവസരത്തിലാണ് വീണ്ടും അർബ്ബുദം ആദ്യം നാവിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത്. ഒന്നിൽകൂടുതൽ ശസ്ത്രക്രിയയ്ക്കു വിധേയയായി എങ്കിലും അതിവേഗം അതു മറ്റു ശരീരഭാഗങ്ങളിലേക്കു പടർന്നു. നട്ടെല്ലിനെ സാധിച്ചപ്പോൾ വേദന അതികഠിനമായി മാറി. അർബുദരോഗികളായ മറ്റു പലരിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തയായി സുഹൃത്തുക്കളുടെ സന്ദർശനങ്ങൾ ആശ്വാസമായിരുന്നു എന്നാണ് തോന്നിയിട്ടുള്ളത്. വേദനയിൽനിന്നും അസ്വസ്ഥതയിൽനിന്നും തെല്ലാശ്വാസം നൽകിയിരുന്ന ജലശയ്യയെക്കുറിച്ചുപോലും അവസാനനാളുകളിലെന്നോ എഴുതിയ കവിതയിൽ സൂചനയുണ്ട്. എന്നാൽ സുഹൃത്ത് എന്ന നിലയിൽ അത്ര സാന്ത്വനം നൽകാൻ കഴിയാതിരുന്ന മാനസികാവസ്ഥയായിരുന്നു വീട്ടിൽ ചെന്നപ്പോളെല്ലാം അനുഭവപ്പെട്ടത്. അത്ര തീക്ഷ്ണമായ വേദനയിലായിരുന്നു ഗീത അവസാനകാലത്ത് ജീവിച്ചിരുന്നത്. അത്തരമൊരു വേദനയുടെ മുന്നിൽ മനുഷ്യന്റെ നിസ്സഹാ

യത വല്ലാതെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുകയുണ്ടായി.

വേദനയുടെ അതിതീവ്രമായ മറ്റൊരനുഭവത്തിലും നിസ്സഹായനായ ദൃക്സാക്ഷിയാകേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. അറുപതിനോടടുത്തു പ്രായം വരുന്ന ഒരു ബന്ധു. അർബ്ബുദത്തിന്റെ വേദന സഹിക്കാതെ മരുന്നിനും സാന്ത്വനത്തിനും വേണ്ടി അവർ കാത്തു കിടന്നു, മരണംവരേയും. മരണമാകട്ടെ അവർക്കു വേണ്ടി അധികം കാത്തു നില്ക്കുകയുമുണ്ടായി. വേദനസംഹാരിയായ മയക്കമരുന്ന് ബന്ധുക്കൾ അവർക്കെത്തിച്ചുകൊടുത്തുവെങ്കിലും എന്തുകൊണ്ടോ ആ മരുന്ന് അവർക്ക് കഴിക്കുവാൻ തോന്നിയില്ല. ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ ആ മരുന്ന് മാരകമായേക്കുമോ എന്നവർ വല്ലാതെ ഭയന്നിരുന്നു. മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണു താൻ എന്ന് അവർ ഒട്ടും കരുതിയിരുന്നില്ല എന്നാണ് തോന്നിയത്. കിടക്കപ്പൊറുതിയില്ലാത്ത വേദനയിൽ നിസ്സഹായയായി അവർ നിലവിളിച്ചു. കണ്ടു നിന്നവർക്ക് അവരുടെ മരണം മരണവേദനയിൽനിന്നുള്ള വലിയ ആശ്വാസമായിട്ടാണ് തോന്നിയിരിക്കാനിട. ശരീരത്തിൽ അനുഭവിച്ചതിലും വലിയ ദേവന അവർ മനസ്സിൽ അനുഭവിച്ചിരുന്നു. അവസാനനാളുകളിൽ തന്റെ വേദനയ്ക്കു മുന്നിൽ നിസ്സഹായരായി നില്ക്കേണ്ടി വരുന്ന രണ്ടു മക്കളായിരുന്നു അവർക്ക്.

ശാരീരികവേദനയുടെ ആഴങ്ങളിലൂടെ അവർ കടന്നുപോയതിന്റെ പല മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കും സന്ദർശനസന്ദർഭങ്ങളിൽ സാക്ഷിയാകേണ്ടിവന്നു. മരണത്തിന്റെ ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കു മുമ്പു കണ്ട ഒരു ദൃശ്യം ഓർമ്മയിൽ തീക്ഷ്ണമായി തെളിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു. അർബുദചികിത്സ.യുടെയും വേദനയുടേയും പലഘട്ടങ്ങൾക്കു ശേഷമുള്ള ഒരവസ്ഥയായിരുന്നു അത്. ഒരു പക്ഷേ ഉടലിനകത്തെ വേദനയുടെ ഒരു കടലു കടന്നു മരണത്തിന്റെ തീരത്തെത്തിയ ഒരു മുഹൂർത്തമായിരിക്കാം അത്. ഒരു കൈകൊണ്ട് ജനലിന്റെ തണുത്ത ഇരുമ്പുകമ്പിയിൽ പിടിവിടാതെ മുറുക്കിപ്പിടിച്ച് മരണശയ്യയിൽ മലർന്നുകിടന്ന, എവിടേയ്ക്കോ എവിടേയ്ക്കുമെന്നില്ലാതെയോ, കണ്ണുകൾ രണ്ടും ഉറപ്പിച്ച് കൃഷ്ണമണികളൊട്ടും അനങ്ങാതെ, അങ്ങനെ ഒരു പക്ഷേ മരണത്തെ മുഖാമുഖം കണ്ട് ... ഒരു പക്ഷേ മരണത്തിനുമപ്പുറം കണ്ട് രണ്ടു മണിക്കൂർ യാത്ര ചെയ്തു വീട്ടിൽ മടങ്ങിയെത്തിയപ്പോഴേയ്ക്കും മരണവാർത്തയും എത്തിയിരുന്നു. ജീവിതം എന്ന മാറാരോഗത്തിൽ നിന്നും മോചനം നേടിയ ഒരമ്മയുടെ കഥ പോലെയായിരുന്നു എന്നു തോന്നി.

ശാരീരികമായ വേദന എത്രമാത്രം വാക്കുകളിലൂടെ എഴുത്തുകാർക്ക് ആവിഷ്ക്കരിക്കാനാകും? ഹെമിങ്ങ്വേയുടെ 'കിളിമഞ്ചാരോയിലെ മഞ്ഞിൽ' മരണത്തിന്റെ മരണം ആവിഷ്കരിക്കാനൊരു ശ്രമമുണ്ട്. ശരീരത്തിലെവിടെയോ ഒരു മുറിവു പഴുത്തു മരണത്തോടടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നായകൻ. അയാളുടെ വേദനയുടെ ആവിഷ്കാരം കഥയിലുണ്ട് എന്ന് ഓർക്കുവാനാകുന്നില്ല. ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ അന്നാ കരെനിനയിൽ ആത്മകഥാപരമായ കഥാപാത്രമാണ് ലെവിൻ. സഹോദരന്റെ രോഗശയ്യയ്ക്കടുത്ത്, സഹോദരന്റെ മരണത്തിനു നിസ്സഹായനായ സാക്ഷിയായി, നിശ്ചേഷ്ഠനായി ലെവിൻ പകച്ചു നിൽക്കുന്നതായി നാം വായിക്കുന്നു. ഭർതൃസഹോദരനെ പരിചരിക്കുന്നത്, സാന്ത്വനം നല്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് ലെവിന്റെ ഭാര്യ കിറ്റിയാണ്. രോഗത്തിനു മുന്നിൽ, വേദനയുടെ മുന്നിൽ, മരണത്തിനു മുന്നിൽ അവർ പതറുന്നതേയില്ല. പ്രായോഗികമായ രീതിയിൽ ശുശ്രൂഷകയായി അവർ കരുത്തു കാണിക്കുന്നു. ബർണാഡ് റോസ് സംവിധാനം ചെയ്ത 'അന്നാ കരെനിന' എന്ന സിനിമയിൽനിന്നൊരു രംഗം. കിറ്റിയുടെ പ്രസവമാണ്. അടുത്തു നില്ക്കുന്ന ഭർത്താവിന്റെ നേർക്ക്, പ്രസവ വേദനയിൽ പുളയുന്ന കിറ്റി, സഹികെട്ട് കയർക്കുന്നതായ രംഗം. ഒരുമിച്ച നിർവൃതിയിൽനിന്ന് പെണ്ണിനു മാത്രമായി നീക്കിവെച്ച ദൈവശാപത്തിന്റെ വേദന. അത്തരമൊരു മുഹൂർത്തത്തിൽ പുരുഷനായ ഇണയുടെ അവസ്ഥ തീർച്ചയായും നിസ്സഹായതയുടേതുതന്നെ. മക്കളെ നൊന്തു പ്രസവിക്കുന്ന സ്ത്രീകൾ, തങ്ങളെ നൊന്തുപെറ്റ അമ്മയുടെ വേദന ശരീരത്തിൽ ആവർത്തിച്ചറിയുന്ന സ്ത്രീകൾ, പുരുഷന്മാരിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായി, വേദനയുടെ മുന്നിൽ സാന്ത്വനമായിത്തീരാനുള്ള ശേഷിയുള്ളവരായിത്തീരുന്നതിന്റെ ഒരടിസ്ഥാനം, പ്രസവത്തിലൂടെ വേദനയെന്തെന്നു തിരിച്ചറിയുന്നതുകൊണ്ടു കൂടിയായിരിക്കണം.

മരണത്തെക്കുറിച്ചും വേദനയെക്കുറിച്ചുമുള്ള ഒരു പ്രധാന സിനിമയായി പെട്ടെന്നു മനസ്സിലുണരുന്നത് ക്രിസ്റ്റോഫ് സനൂസിയുടെ പൊളിഷ് ചിത്രമാണ്. ജീവിതം ഒരു മാരക ലൈംഗികരോഗം എന്ന നിലയിൽ (Life as a Fataly Sexually Transmitted Disease). അർബ്ബുദരോഗിയായ ഒരു സീനിയർ ഡോക്ടറാണ് കേന്ദ്രകഥാപാത്രം. പഠനത്തിന്റെ പരിശീലനഘട്ടത്തിലെത്തിയ വൈദ്യവിദ്യാർത്ഥിയാണ് മറ്റൊരു കഥാപാത്രം. തീക്ഷ്ണമായ മരണഭയമുള്ള തനിക്ക് ഒരു ഡോക്ടറാകാൻ കഴിയുമോ എന്നയാൾ ഉൽക്കണ്ഠപ്പെടുന്നു. സീനിയർ ഡോക്ടറുടെ വേദനയിലൂടെ മരണത്തിലേയ്ക്കുള്ള യാത്ര യുവാവിനൊരു സവിശേഷ വിദ്യാഭ്യാസം തന്നെയായിത്തീരുന്നു. തന്റെ വീടിന്റെ താക്കോൽ യുവാവിനും കാമുകിക്കും ഒരു രാത്രി കഴിയാനായി അയാൾ നല്കുകയാണ്. ആ രാത്രിയിൽ, യുവാവും യുവതിയും ഡോക്ടറുടെ വീട്ടിൽ ശരീരത്തിന്റെ സ്നേഹനിർവൃതിയിൽ ഒരുമിച്ചന്തിയുറങ്ങുന്ന ആ രാത്രിയിൽ, ആശുപത്രിക്കിടക്കയിൽ കിടന്ന് ഡോക്ടർ വേദനയുടെ ഒരു കാളരാത്രി അനുഭവിക്കുന്നു. മരണത്തിനു മുഖാമുഖം എത്തുന്ന ഒരു മനുഷ്യന്റെ ശാരീരികമായ വേദനയും മാനസികമായ ഏകാന്തതയും ആത്മീയമായ അന്വേഷണവും ആണ് മാരകലൈംഗികരോഗമായ ജീവിതത്തിലൂടെ സനൂസി അവതരിപ്പിക്കുന്നത്.

വേദനയെ, ദുഃഖത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ച, അതിജീവിച്ച രണ്ടു പേരാണ് ബുദ്ധനും യേശുവും. എന്താണു വേദന എന്നു ശരീരത്തിൽ അറിഞ്ഞ യേശുവിന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ അവസാനത്തെ മൂന്നു നാളുകൾ മനുഷ്യനെ പഠിപ്പിക്കുന്നതെന്തു പാഠമാണ്? ഒരു മനുഷ്യനു ജീവിതത്തിൽ ലഭിക്കാവുന്നത്ര അപമാനവും പീഡനവുമാണ് യേശുവിന് ആ നാളുകളിൽ അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്നത്. മുൾക്കിരീടവും മരക്കുരിശും ചാട്ടവാറും നിന്ദയും സഹിച്ച് കാൽവരി കയറിയ ആ ഉടൽ മനുഷ്യജീവിതങ്ങളോടു പറയുന്നത് നീണ്ട ഒരു വേദനയുടെ കഥയാണ്. മെൽ ഗിബ്സന്റെ (The Passion of Christ) ശരീരത്തിൽ മനുഷ്യവേദനയ്ക്ക്, ഹിംസയുടെ ഒരു ചലച്ചിത്രഭാഷ്യം അവതരിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. അന്ധനെ, മുടന്തനെ, രോഗിയെ, സുഖപ്പെടുത്തിയ

യേശു ശുശ്രൂഷകന് എന്തുകൊണ്ടാണ് ജനം ഈ പീഡ വിധിച്ചത്?

ബുദ്ധൻ വേദനയുടെ ശാരീരികരൂപത്തെ ദാരിദ്ര്യത്തിലും രോഗത്തിലും മരണത്തിലുമാണ്, മറ്റുള്ളവരുടെ ജീവിതങ്ങളിൽനിന്നാണ്, പ്രധാനമായും തിരിച്ചറിയുന്നത്. ജീവിതം ദുഃഖഭരിതമായ യാഥാർത്ഥ്യമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി കരുണയുടെ വഴിയിലെത്തി അദ്ദേഹം. നരകജീവിതമായ വേദന എന്നു കുമാരനാശാൻ പറഞ്ഞ യാഥാർത്ഥ്യത്തിനു സാന്ത്വനമായി കരുണയായിരുന്നു ബുദ്ധൻ കണ്ടെത്തിയത്. അപരന്റെ ദുഃഖത്തെ അതിന്റെ തീക്ഷ്ണതയിൽ ബുദ്ധനറിഞ്ഞത് അതിതീക്ഷ്ണമായ ഭാവനാശേഷിയുടെ ഉടമയായിരുന്നു എന്നതുകൊണ്ടാണ്. മനുഷ്യലോകത്തിന്റെ വേദനയ്ക്ക് ഇന്നുമൊരു സാന്ത്വനമാണ് ശാന്തഗംഭീരമായ ബുദ്ധന്റെ മന്ദസ്മിതം. പീഡാനുഭവത്തിന്റെ ക്രിസ്തു മനുഷ്യരാശിക്കു സാന്ത്വനമാകുന്നതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിത്വത്തിൽ നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്ന സ്നേഹവായ്പിലൂടെയാണ്. കംപാഷൻ (compassion) എന്ന വാക്കു തന്നെ പാഷൻ (passion) എന്ന വാക്കുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണല്ലോ. ഒരു പക്ഷേ മനുഷ്യൻ ജീവിതത്തിൽ മൊത്തമനുഭവിക്കുന്ന വേദനയുടെ ഒരു ചിത്രമായിരിക്കാം യേശുവിന്റെ പീഡാനുഭവകഥ നമ്മുടെ മുമ്പിലവതരിപ്പിക്കുന്നത്. ഇത്രയും വേദനയും ദുഃഖവും ഉള്ള യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ നമ്മുടെ ഭൂമിയിൽ നമുക്കു ജീവിതത്തിൽ സാന്ത്വനത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതയായി ബുദ്ധനും യേശുവും നമ്മുടെ മുന്നിലുള്ളത് കരുണയുടെയും സ്നേഹത്തിന്റെയും ആദർശങ്ങളായിട്ടാണ്. ഈ കരുണയുടെയും സ്നേഹത്തിന്റെയും പാതകളിലൊരു മനുഷ്യൻ എത്തിച്ചേരുന്നത് അനുഭവത്തിന്റെയും ഭാവനയുടെയും തീക്ഷ്ണമായ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിലൂടെയായിരിക്കാം. ഒരു പക്ഷേ പീഡാനുഭവവും പ്രജ്ഞയും ഒരാളെ നയിക്കുന്നത് അത്തരമൊരുയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിലേയ്ക്കായിരിക്കാം. സങ്കീർണ്ണമായ മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ ലളിതമായ സ്നേഹത്തിന്റെയും കരുണയുടെയും പാത. വേദനയിൽ വേറൊരാൾക്കു സാന്ത്വനമായിത്തീരണമെങ്കിൽ മനുഷ്യന് അഗാധമായ ലാളിത്യമോ അഗാധമായ പ്രജ്ഞയോ ഒരനിവാര്യതയാണ്.

• • • • • • • • • • • • • • •